

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ З ВИКОРИСТАННЯМ СЕРВІСІВ WEB 2.0

Анотація

У статті розглянуто вплив мережі Інтернет на формування інформаційної культури педагогів та подальші можливості застосування сервісів WEB 2.0 у професійній діяльності педагогів. Показано, що технології Web 2.0 відповідають сучасному рівню розвитку інформаційно-комунікаційних технологій і можуть ефективно використовуватись в освітній діяльності.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, технології Web 2.0, мережеві сервіси, соціальна мережа, соціальні сервіси, он-лайн сервіси, інформаційна культура, навички.*

Н.В. Герасименко

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ ПЕДАГОГОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СЕРВИСОВ WEB 2.0

Аннотация

В статье рассмотрено влияние сети Интернет на формирование информационной культуры педагогов и дальнейшие возможности применения сервисов WEB 2.0 в профессиональной деятельности педагогов. Показано, что технологии Web 2.0 соответствуют современному уровню развития информационно-коммуникационных технологий и могут эффективно использоваться в образовательной деятельности.

Ключевые слова: *информационно-коммуникационные технологии, технологии Web 2.0, сетевые сервисы, социальная сеть,*

социальные сервисы, онлайн сервисы, информационная культура, навыки.

N.V. Gerasimenko

FORMATION OF INFORMATION CULTURE OF THE TEACHER USING WEB 2.0 SERVICES

Resume

The article examines the impact of the Internet on the formation of information culture of teachers and the possibility of further services WEB 2.0 diyanosti professional educators. It is shown that Web 2.0 technologies meet the current level of development of information and communication technologies and can be efficiently used in educational activities.

Keywords: information and communication technologies, Web 2.0 technologies, network services, social network, social services, online services, information culture skills.

Постановка проблеми. У суспільстві нашого часу важливе місце займає використання інформаційно-комунікаційних технологій у різних галузях. Особливу увагу інформаційно-комунікаційним технологіям приділяють в освіті. Постійне оновлення та збільшення ресурсів Інтернет, стрімкий розвиток суспільства вимагають від освіти постійного оновлення та розвитку, щоб готувати майбутніх фахівців з високим рівнем навичок, які б могли швидко адаптуватись в умовах реального життя. Перехід до інформаційного суспільства зумовлює підвищення вимог до комунікативної компетентності, інформаційної культури та професійних здібностей педагогів.

Інформаційно-комунікаційні технології швидко проникають у навчальний процес, вимагаючи від учителів нових знань та навичок, які допомагають ефективно проводити навчання. Нові інструменти мережі (соціальні мережеві, он-лайн сервіси) дають можливість педагогу

розвивати інформаційну культуру та використовувати ресурси, не прив'язуючись до конкретного робочого місця.

Соціальні сервіси Web 2.0 належать до сучасних засобів, що складаються незначними зусиллями формально незалежних учасників.

Глобальна мережа пропонує значну кількість мережевих сервісів, які здатні змістовно та інструментально збагатити навчальну діяльність як педагогів у рамках підвищення кваліфікації, так і учнів у процесі навчання. Сервіси обміну матеріалами, сервіси для збереження документів, сервіси Інтернет-спілкування, сервіси для збереження фото-, аудіо- та відеоматеріалів, сервіси для створення власних продуктів (фото-, відео-екскурсій, розробки власних інтерактивних вправ) - всі ці сервіси формують інформаційну культуру учасників та поведінку в інформаційному просторі.

Мережеві сервіси надають нам величезну кількість інформації, але учні повинні фільтрувати цей потік. А навчити це може учитель, який орієнтується у інформаційному просторі і має досить високий рівень знань з використання інформаційно-комунікаційних технологій. Педагог зобов'язаний мати уявлення про педагогічні можливості мережевих сервісів, постійно вдосконалювати свої знання та формувати свою інформаційну культуру.

Аналіз досліджень і публікацій дослідників та учителів таких як В. Шолохович, Є. Силаєва, С. Антонова, М. Левшина, С. Оленєв, Є. Семенюк, Н. Зінов'єва, А. Гречихін, М. Назаренко, Р. Гуревич, Н. Баловсяк, О. Немиров, Н. Гендина, В. Кравець, В. Кухаренко, В. Мозолин, Н. Новожилова, В. Биков, Р. Гуревич, М. Кадемія, Д. Опеншоу, Н. Тверезовська, І. Хорев, М. Жалдак та ін. свідчить про значний інтерес науковців щодо підвищення ефективності навчання з використанням інформаційних технологій, педагогічних підходів до комп'ютеризації навчального процесу, про дослідження методики формування інформаційної культури педагогів, аналіз форм навчальної роботи,

доцільність використання засобів і прийомів для розвитку інформаційної культури студентів вищої школи. Проблема формування інформаційної культури учителів залишається достатньо актуальною.

Мета статті – здійснити аналіз використання мережевих сервісів Web 2.0 у навчальному процесі дорослих та визначити їх роль у формуванні інформаційної культури педагогів.

Виклад основного матеріалу. Всім нам знайома глобальна мережа Інтернет – це не лише сукупність комп'ютерів, об'єднаних між собою, а ще й велика кількість користувачів, об'єднаних між собою спільною роботою та обміном. На сьогоднішній день створено багато спеціальних мережевих послуг (сервісів), за допомогою яких можна обмінюватися своїми думками, пропозиціями, ідеями, творчими здібностями та корисною інформацією. Такі сервіси називають соціальними сервісами або Web 2.0.

Технологія Web 2.0, друге покоління мережевих сервісів Інтернет, – новий крок розвитку Інтернету, найсучасніший засіб організації освітнього процесу, педагогічного спілкування, підвищення фахового рівня, де головний наголос робиться на об'єднання людей, розвиток онлайн-сервісів, спрощення доступу інформації та роботи з нею. Появу терміну Web 2.0 пов'язують зі статтею Тіма О'Рейлі «Що таке Web 2.0», у якій автор відобразив перевагу сукупності певних сайтів, об'єднаних деякими загальними принципами, призначених для колективного користування, і назвав це явище Web 2.0, основним елементом якого є посилання [5].

Сучасний освітній процес повинен розглядатись як проект створення нового особливого контенту, складові якого поєднані між собою і загальнодоступні. Реалізація такого проекту вимагає наявності зручного середовища, що дозволяє учасникам проекту здійснювати будь-які дії відносно представлення, обговорення і класифікації матеріалу, тим самим розвиваючи навички високого рівня з використання інформаційно-комунікаційних технологій та власну інформаційну культуру. Такі

можливості тим, хто навчається, надають технології Web 2.0, що стрімко розвиваються впроваджуються в усі сфери існування суспільства.

Термін Web 2.0 визначається п'ятьма властивостями: інтерактивність, синдикація, соціалізація, співпраця і відкритість [2]. Коротко їх можна описати наступним чином:

Інтерактивність. Web 2.0 – це технологія колективного наповнення сайту змістом, і чим більше людей ним користуються – наповнюють чи редагують вміст- тим він кращий [3]. Синдикація - повне або часткове використання в якості джерел інформації інших сервісів Інтернет, за рахунок чого користувачу надається нова функціональна можливість роботи і контролю при виборі і пошуку в мережі потрібної інформації.

Соціалізація - використання технологій, які дозволяють створювати співтовариство (спільноти). В це поняття включається можливість індивідуальних налаштувань сайту і створення особистої зони для користувача (особисті файли, фото, відео, блоги), щоб реалізувати його унікальність, а також можливість для передачі будь-якої інформації в режимі он-або оф-лайн. [3]. Відкритість контенту, яка полягає в тому, що вся інформація стає відкритою або для всіх, або для зареєстрованих користувачів того ресурсу, де розміщується ця інформація. [4.]

Таким чином, на зміну Web 1.0 разом з концепцією Web 2.0 прийшли абсолютно нові комунікативні платформи:

- Wiki-ресурси - гіпертекстові середовища для збирання і структурування письмових відомостей, які характеризуються наступними ознаками: декілька авторів; можливість багатократно правити текст засобами самого середовища; можливість вносити інформацію поетапно; особлива нескладна мова розмітки.

- Ресурси спільного створення і редагування контенту (collaboration editing) (наприклад, GoogleDrive), що забезпечують можливість спільного одночасного доступу до документу, роботу з ним і його обговорення.

- Блоги і мікроблоги (наприклад, Twitter, Blogspot.com тощо) – різновид веб-сайту, основний вміст якого - дописи, зображення або мультимедіа, що регулярно додаються. Для блогів характерна можливість ознайомлення з матеріалом одночасно багатьма користувачами мережі Інтернет і написання відгуків до записів безпосередньо в електронному середовищі; публічність. Ця можливість дозволяє використовувати блоги як середовище мережного спілкування, що має низку переваг перед електронною поштою і чатами.

- Вебінар - он-лайн семінар, лекція, курс, презентація, організований за допомогою web-технологій, метою якого є максимально ефективно забезпечити доставку контенту до слухача. Проведення вебінару дозволяє охопити широку аудиторію пасивних і активних учасників.

- Системи соціальних презентацій (наприклад, Facebook, MySpace, LinkedIn тощо);

- Мультимедійні системи розповсюдження інформації (наприклад, YouTube, Scribd; SlideShare).

На основі проведеного аналізу сучасних освітніх тенденцій і ключових технологій Web 2.0 можна зробити висновок, що видається не тільки доцільним, але й неминуче необхідним упроваджувати в освітній процес інтелектуальні Web-технології, підключати ресурси і використовувати можливості, що надає Інтернет-середовище. Це дозволяє активно залучати в освітній процес усіх його учасників, підвищувати мотивацію до навчання, розвивати інформаційну компетентність та покращити якість освіти.

Дослідники-науковці, що досліджують інформаційну культуру особистості, пропонують таке тлумачення інформаційної культури особистості: як одна зі складових загальної культури людини; сукупність інформаційного світогляду і системи знань і умінь, що забезпечують цілеспрямовану самостійну діяльність щодо оптимального задоволення індивідуальних інформаційних потреб з використанням як традиційних,

так і нових інформаційних технологій, є найважливішим фактором успішної професійної і непрофесійної діяльності, а також соціальної захищеності особистості в інформаційному суспільстві» [1,с.67-74].

Проаналізувавши вже існуючі можливості Інтернет-сервісів та скориставшись новітніми течіями розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, для слухачів курсів підвищення кваліфікації на базі Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти було створено два вікі-ресурси, які дозволяють педагогам області вдосконалювати свої навички з роботою мережевих сервісів та допомагають кожному з них розвивати свою інформаційну культуру. Використовуючи ресурс «Вікі-спільнота педагогів Сумської області»(режим доступу: <http://wiki.soippo.edu.ua>) , педагогам області пропонується створити своє електронне портфоліо на платформі Wiki за спеціально розробленими шаблонами викладачами Сумського ОППО та доповнити його документами, використовуючи систему спільного створення і редагування контенту GoogleDrive, мультимедійні системи розповсюдження інформації YouTube, SlideShare та спілкуватися один з одним та викладачами інститут використовуючи чат профілю Google. Процес навчання та підготовки портфоліо відбувається із застосуванням вищезазначених сервісів.

Окремо створений ресурс «Сумські літописи» також на платформі Wiki призначений для створення історичної інтернет-енциклопедії Сумської області, який містить в собі категорії історичного спрамування та наповнення ведеться до відповідно розроблених шаблонів (режим доступу: <http://istoriya.soippo.edu.ua>). Викладення інформації відбувається слухачами курсів підвищення кваліфікації, зокрема учителями та викладачами історії та суспільних дисциплін із залученням учнів шкіл до пошукової діяльності та знайомства з мережевими сервісами. Ці ресурси дають можливість педагогам області освоїти нові можливості сучасних інформаційних технологій та власноруч створити свій особливий контент

для представлення його усьому світу, а значить бути часткою інформаційної спільноти та світу.

Висновок. Отже, розглянуті технології Web 2.0 відповідають сучасному рівню розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, оперативно підтримують педагогів у професійній діяльності, у навчанні, при самостійній роботі.

На власних прикладах ми продемонстрували деякі можливості використання сервісів Web 2.0 освіти дорослих. Можна сказати, що у навчальній діяльності педагогів ці сервіси виступають як засоби формування інформаційної культури педагогів та дозволяють не відставати від сучасності, постійно розвиваючись як творча особистість та підвищувати свій фаховий рівень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Левшин М. М. Педагогічна сутність поняття «інформаційна культура особистості» / М. М. Левшин // Вища освіта України. — 2002. — № 3. — С. 67–74
 2. Веб 2.0 [Електронний ресурс] // Вікіпедія - вільна енциклопедія.- Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Web_2.0.
 3. Наумов А. Образование 2.0 стучится в дверь... откроем? [Електронний ресурс] // «Компьютерра». - 2008. - №44. - Режим доступу: <http://old.computerra.ru/offline/2008/760/388331/>
 4. Патаракин Е. Д. Социальные сервисы Web 2.0 в помощь учителю. Учебно-методическое пособие [Електронний ресурс]. - М.: ИНТУИТ.РУ, 2008. - 96с. - Режим доступу: http://window.edu.ru/window_catalog/files/r55005/manual_3.pdf .
 5. Стаття Тіма О'Рейлі «Що таке Web 2.0», [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://maxima-library.org/new-books/b/33327/read>
- Web 2.0 для мережевого проекту- ВікіОсвіта [Електронний ресурс] -Режим доступу:http://wiki.iteach.com.ua/Web_2.0_для_мережевого_проекту